

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра психології та педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної та
навчальної роботи

А.М. Мартиненко

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПСИХОЛОГІЧНА КОРЕКЦІЯ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 053 «Психологія»

(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологічна корекція» для студентів спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Практична психологія», 2021 року.

Розробник: Тесленко М.М. доцент кафедри психології та педагогіки, кандидат педагогічних наук

Погоджено

Гарант освітньої програми Євгенія ХОМЕНКО

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «24» серпня 2024 року № 1

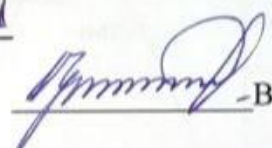
Т.в.о. завідувача кафедри психології та педагогіки Вікторія ШЕВЧУК

«24» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 - Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС –6	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	обов'язкова
Загальна кількість годин – 180		
Модулів – 1	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
		Семестр
		7-й
		Лекції
Індивідуальне завдання –не передбачено	Ступінь вищої освіти бакалавр	30 год.
		Практичні, семінарські
		30 год.
		Лабораторні
		12 год.
		Самостійна робота
		108 год.
		Індивідуальна робота:
		-
	Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 72/108

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: є закладання фундаменту психологічних знань, пов'язаних з основними і найзагальнішими поняттями, проблемами, закономірностями та методами психокорекційної діяльності практичного психолога.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обгрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та _професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Попередньо опановані дисципліни: «Психодіагностика», «Вікова психологія», «Психологічне консультування», «Інноваційні технології в психології».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими уміннями й навичками:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР5. Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР11. Скласти та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення та за потреби визначати зміст запиту до супервізії).

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 – 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

			ускладнення.	
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни «Психологічна корекція» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;

модульна контрольна робота у вигляді стандартизованого письмового тестування (проводиться на останньому практичному занятті) для здійснення підсумкового контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу.

екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ

Тема 1. Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога

Види психологічної допомоги. Визначення поняття «психокорекція». Співвідношення понять «психокорекція» і «психотерапія». Спільне в психокорекційній та психотерапевтичній практиці. Визначення психокорекційної та психотерапевтичної практики Кузіковою С.Б. та Яценко Т.С. Специфічні риси психокорекційного процесу, що відрізняють його від психотерапії. Об'єкт психокорекційного впливу. Види психологічної корекції: за характером спрямованості, за змістом, за формою роботи, за наявністю програми, за характером управління коригуючими впливом, за тривалістю, за масштабом вирішуваних завдань розрізняють психокорекцію. Основні елементи психокорекційної ситуації.

Практичне заняття № 1

Тема 2. Основні принципи, правила та цілі психокорекційної роботи

Основні принципи психокорекційної роботи: принцип єдності діагностики та корекції, принцип нормативності розвитку, принцип корекції «зверху вниз», принцип «знизу вгору», принцип системності розвитку психічної діяльності, діяльнісний принцип корекції. Положення Виготського Л.С. про «психологічний вік», «вікову норму» і «індивідуальну норму». Цілі психокорекційної роботи у вітчизняній і зарубіжній психології. Правила психокорекційної роботи: позитивна форма цілей психокорекції, реалістичність цілей психокорекційної роботи, врахування перспективи розвитку особистості, пролонгованість результатів психокорекційної роботи. Вимоги до особистості психолога, що здійснює психокорекційний вплив: теоретичний компонент, практичний компонент, особистісна готовність

Практичне заняття № 2

Тема 3. Нейробіологічні основи психокорекційної допомоги

Основні ділянки мозку, що задіяні у психокорекційній роботі: лімбічна система (гіпоталамус, гіпокамп, мигдалина, передня поясна кора, смугасте тіло (дорсальна частина, ядро), острівцеві, префронтальна кора (дорсальна, вентральна, медіальна, латеральна частини). Вісь стресу. Основні нейромедіатори, що впливають на емоційний стан.

Практичне заняття № 3

Тема 4. Характеристика методів психологічної корекції

Ігрова психокорекція, її види та особливості у різних вікових групах. Засоби та прийоми ігрової психотерапії. Ефекти ігрової психотерапії у контексті психічного розвитку дитини. Особливості ігрових прийомів у роботі з дорослими клієнтами. Особливості арттерапії як напряму й комплексу психотерапії та психокорекції. Малюнкова психотерапія як арттерапевтичний напрям психокорекції. Специфіка врахування та аналізу результатів психокорекційних ефектів у використанні засобів арттерапії та корекції. Психодрама в корекційній роботі.

Практичне заняття № 4

Тема 5. Особливості побудови психокорекційних програм

Специфіка та важливість підготовчої стадії психокорекційної роботи. Особливості настановної стадії психокорекційної роботи: цілі, методи, особливості. Особливості та засоби власне психокорекційної стадії психокорекційної роботи. Особливості та структура психокорекційної програми як базового і технологічно необхідного засобу психокорекційної роботи. Особливості типових і індивідуальних програм психокорекційної роботи.

Практичне заняття № 5

Тема 6. Індивідуальна психокорекція

Поняття індивідуальної психокорекції. Показання до індивідуальної психокорекції. Основні методи індивідуальної психокорекції. Основні стадії індивідуальної психокорекції. Особливості індивідуальної психокорекційної роботи. Сфери застосування індивідуальної психокорекції: інтелектуальна, емоційна, поведінкова. Позиція психолога при індивідуальній психокорекції у виробничих умовах. Планування індивідуальної психокорекції. Оцінка ефективності індивідуальної психокорекції. Дотримання етичних кодексів в індивідуальній психокорекції.

Практичне заняття № 6

Тема 7. Групова психокорекція

Особливості процесуальної діагностики в груповій психокорекції. Поняття про групову динаміку як фактор психокорекції. Результативність групового психокорекційного процесу. Характерні особливості психокорекційного процесу в групах різної теоретичної інтерпретації. Проведення групової роботи з дітьми різних вікових груп та дорослими. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри.

Практичне заняття № 7

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОРЕКЦІЇ

Тема 8. Психокорекція пізнавальних процесів

Порушення уваги. Особливості розвитку уваги в дошкільному віці. Розвиток уваги молодшого школяра. Розвиток уваги підлітка. Розвиток уваги в юнацькому віці. Методи корекції та розвитку уваги різних вікових груп. Розвиток та корекція пам'яті школярів, основні методи.

Практичне заняття № 8

Тема 9. Психокорекція емоційно-вольової сфери

Особливості нейролінгвістичного програмування в консультуванні (Р.Бендлер, Д.Гріндер). Тези НЛП. Метапрограми. Пресупозиції. Очні сигнали доступу. Репрезентативні системи. Рефреймінг. Рефреймінг змісту. Рефреймінг контексту. Фрейми (рамки). Модель Мілтона Еріксона. Техніка «Встановлення рапорту». Техніка «Відзеркалення». Техніка «Якоріння». Техніка «Робота з конгруентністю». Техніка «Зміна особистої історії». Техніка «Візуально-кінестетична дисоціація». Техніка «Терапевтична метафора».

Практичне заняття № 9

Лабораторне заняття №1

Тема 10. Когнітивно-поведінкова психологія А. Бандури, Дж. Роттера та Дж. Келлі

Основні ідеї та принципи когнітивно-поведінкової психології А. Банудри. Біхевіоризм зсередини. Саморегуляція та пізнання в поведінці. Научіння через моделювання. Підкріплення в научінні через моделювання. Самоконтроль в поведінці. Теорія соціального научіння Дж. Роттера: основні ідеї та принципи. Потенціал поведінки, очікування, цінність підкріплення. Основна формула прогнозу поведінки. Компоненти потреб. Інтернальний та екстернальний локус контролю. Основні ідеї та принципи когнітивно-поведінкової психології Дж. Келлі. Теорія особистісних конструктів. Особистісні конструкти: моделі для дійсності. Терапія фіксованої ролі як підґрунтя психокорекції.

Практичне заняття № 10

Тема 11. Поведінкова корекція

Негативні автоматичні думки (НАДи). Глибинні переконання. Дисфункційні припущення. Когнітивна концептуалізація. Когнітивна модель. Переконання. Ставлення, правила і припущення. Взаємозв'язок поведінки та автоматичних думок у реабілітації.

Практичне заняття № 11

Лабораторне заняття №2

Тема 12. Психоеаналіз З. Фрейда та індивідуальна психологія А. Адлера. Его-психологія Е. Еріксона та К. Хорні

Психоеаналіз: основні ідеї та принципи. Рівні психіки та структура особистості. Розвиток особистості: психосексуальні стадії. Природа тривоги, її витoki. Захисні механізми Его. Основні психотерапевтичні техніки психоеаналізу.

Основні ідеї та принципи індивідуальної психології. Почуття неповноцінності та компенсація. Стилї батьківського виховання. Егоцентризм та соціальний інтерес. Стилї життя. Порядок народження та його вплив на життя людини. Причина неврозу та спосіб його терапії.

Основні ідеї та принципи Его-психології. Психосоціальні стадії розвитку особистості за Е. Еріксоном. Основні ідеї та принципи соціокультурної теорії особистості К. Хорні. Орієнтація «від людей», «проти людей» і «на людей». Базальна тривога: етіологія неврозів. Стратегії компенсації базальної тривоги

Практичне заняття № 12

Лабораторне заняття №3

Тема 13. Гуманістична психологія А. Маслоу

Основні ідеї та принципи гуманістичної психології. Ієрархія потреб: фізіологічні потреби, потреба безпеки, потреба у приналежності та любові, потреба самоповаги, потреба самоактуалізації. Причина, чому самоактуалізація здійснюється рідко. Характеристика психологічно здорових, самоактуалізованих особистостей.

Основні ідеї та принципи феноменологічної психології. Головне спонукання в житті: тенденція до актуалізації. Розвиток Я-концепції. Виміри Яконцепції: техніка Q-сортування. Психічні розлади та психопатологія. Самосприйняття та психологічна адаптація. Прийняття інших. Клієнтцентрована терапія як підґрунтя психокорекції.

Практичне заняття № 13

Лабораторне заняття №4

Тема 14. Логотерапія В. Франкла. Позитивна психологія Н. Пезешкіана. Трансперсональна психологія С. Грофа

Основні ідеї та принципи логотерапії. Цінності творчості, цінності переживання та цінності відношення. Самодистанціювання та самотрансценденція. Техніки парадоксальної інтенції та дереклексії як підґрунтя психокорекції.

Основні ідеї та принципи позитивної психології. Розвиток позитивної психотерапії з позиції транскультурного підходу. Модель конфлікту в позитивній психології. П'ять ступенів позитивної психотерапії як підґрунтя психокорекції.

Основні ідеї та принципи позитивної психології. Розвиток позитивної психотерапії з позиції транскультурного підходу. Модель конфлікту в позитивній психології. П'ять ступенів позитивної психотерапії як підґрунтя психокорекції.

Практичне заняття № 14

Лабораторне заняття №5

Тема 15. Арт-терапевтичні техніки

Структурні та функціональні характеристики арт-терапії. Характеристика основних напрямків арт-терапії. Арт-терапевтичні техніки роботи з емоціями та почуттями. Арт-терапевтичні техніки роботи з Я-концепцією (самоповага, самоприйняття, самооцінка, самоцінність). Арт-терапевтичні техніки роботи з картиною світу та ціннісно-сисловою сферою. Арт-терапевтичні техніки роботи зі стосунками (дитячо-батьківськими, сімейними, парними).

Практичне заняття № 15

Лабораторне заняття №6

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль № 1. Загальні засади психологічної корекції						
Тема 1. Психологічна корекція як сфера	14	2	2	-	-	10

діяльності практичного психолога						
Тема 2. Основні принципи, правила та цілі психокорекційної роботи	11	2	2	-	-	7
Тема 3. Нейробіологічні основи психокорекційної допомоги	11	2	2	-	-	7
Тема 4. Характеристика методів психологічної корекції	11	2	2	-	-	7
Тема 5. Особливості побудови психокорекційних програм	11	2	2	-	-	7
Тема 6. Індивідуальна психокорекція	11	2	2	-	-	7
Тема 7. Групова психокорекція	11	2	2			7
Разом за змістовим модулем 1	80	14	14	-	-	52
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти психологічної корекції						
Тема 8. Психокорекція пізнавальних процесів	9	2	2	-		7
Тема 9. Психокорекція емоційно-вольової сфери	13	2	2	2		7
Тема 10. Когнітивно-поведінкова психологія А. Бандури, Дж. Роттера та Дж. Келлі	11	2	2	-		7
Тема 11. Поведінкова корекція	13	2	2	2		7
Тема 12. Психоданаліз З. Фрейда та індивідуальна психологія А. Адлера. Его-психологія Е. Еріксона та К. Хорні	13	2	2	2		7
Тема 13. Гуманістична психологія А. Маслоу	13	2	2	2		7
Тема 14. Логотерапія В. Франкла. Позитивна психологія Н. Пезешкіана. Трансперсональна психологія С. Грофа	13	2	2	2		7
Тема 15. Арт-терапевтичні техніки	13	2	2	2		7
Разом за змістовим модулем 2	100	16	16	12	-	56
Усього годин	180	30	30	12	-	108

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені.	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва питань	Кількість годин
1	Сутність психологічної корекції та її види. Основні принципи, цілі та завдання психокорекції. Вимоги до практичного психолога Визначення психокорекційної та психотерапевтичної практики Кузіковою С.Б. та Яценко Т.С.	2
2	Форми психологічної корекції Етапи психокорекційної роботи Психокорекційна ситуація і мета психологічної корекції	2
3	Основні нейромедіатори та гормони, що впливають на емоційний стан. Лімбічна система та вісь стресу. Смугасте тіло як матеріальна структура несвідомого. Префронтальна кора як матеріальна структура свідомого.	2

	Задача психокорекційної роботи з погляду нейробиології.	
4	Ігрова терапія. Основні принципи, види і форми. Ігротерапія в різних напрямках психології. Індивідуальна і групова ігротерапія. Ігротерапія із різними матеріалами Вимоги до професійної підготовки ігротерапевта Сугестивні методи психокорекції Прогресивна м'язова релаксація (метод Едмунда Джекобсона). Аутогенне тренування	2
5	Принципи складання і основні види психокорекційних програм. Основні вимоги до складання психокорекційних програм. Оцінка ефективності психокорекційних заходів.	2
6	Умови вибору індивідуальної психокорекції Протипоказаннями для групової психокорекційної роботи Спонування як конститутивний елемент психіки. Характеристика внутрішнього світу залежної особистості. Характеристика внутрішнього світу посередньої особистості. Характеристика внутрішнього світу зрілої особистості. Характеристика внутрішнього світу генія.	2
7	Цілі групової психокорекції. Основні принципи та правила роботи в групі. Поняття про групову динаміку та її складові. Стадії розвитку групи. Кількісні характеристики групи. Нормативні вимоги до якісного складу групи. Типологія «складних» учасників та особливості роботи з ними.	2
8	Особливості організації і проведення психологічної корекції пізнавальної сфери дітей, підлітків та юнаків. Завдання корекційної діяльності пізнавальної сфери. Основні властивості та порушення уваги як показання для психокорекції. Психологічна корекція уваги. Психологічна корекція мислення. Специфіка психокорекції процесів сприймання, пам'яті, уяви дітей та підлітків.	2
9	Особливості та різновиди емоційних порушень. Прийоми і техніки психокорекції емоційної сфери. Психокорекція тривожності. Страх як емоційний розлад. Методи і вправи корекції страхів. Методи і техніки корекційної роботи з агресивними проявами.	2
10	Основні ідеї та принципи когнітивно-поведінкової психології А. Банудри. Психокорекція страхів за КПТ А. Банудри. Самоконтроль в поведінці. Теорія соціального наочіння Дж. Роттера. Теорія особистісних конструктів Дж. Келлі. Терапія фіксованої ролі як підґрунтя психокорекції.	2
11	Основні завдання і форми реалізації поведінкового підходу в психокорекційній роботі. Методи систематичної десенсибілізації і синсебілізації. Імерсійні методи корекції та знати особливості їх застосування. Техніки поведінкової корекції.	2
12	Психоаналіз: основні ідеї та принципи. Рівні психіки та структура особистості. Основні ідеї та принципи індивідуальної психології.	2

	Почуття неповноцінності та компенсація. Егоцентризм та соціальний інтерес. Стилі батьківського виховання. Стилі життя. Основні ідеї та принципи Его-психології. Психосоціальні стадії розвитку особистості за Е. Еріксоном	
13	Основні ідеї та принципи гуманістичної психології. Ієрархія потреб. Характеристика психологічно здорових, само актуалізованих особистостей. Основні ідеї та принципи феноменологічної психології. Я-концепція та особливості її розвитку. Психічні розлади. Техніки клієнт-центрованої психотерапії	2
14	Основні ідеї та принципи логотерапії Цінності творчості, цінності переживання та цінності відношення Основні ідеї та принципи позитивної психології Розвиток позитивної психотерапії з позиції транс культурного підходу Картографія людської психіки: біографічний, перинатальний і трансперсональні рівні Архітектоніка емоційних та психосоматичних розладів	2
15	Історія розвитку арт-терапії Сучасні напрями арт-терапії Метафоричні асоціативні карти	2
	Усього	30

11. Перелік питань для лабораторних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вправа «Абетка ресурсності»	2
2	Робота з глибинним переконанням	2
3	Аналіз книги Мітч Елбома. Вівторки з Моррі	2
4	Робота з щоденником вдячності	2
5	Робота з щоденником тривожності	2
6	АСПП за Яценко Т.С	2
	Усього	12

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до семінарських занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання екзамену за запитаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологічна корекція як сфера діяльності практичного психолога: Специфічні риси психокорекційного процесу, що відрізняють його від психотерапії. Об'єкт психокорекційного впливу. Види психологічної	10

	корекції: за характером спрямованості, за змістом, за формою роботи, за наявністю програми, за характером управління коригуючими впливам, за тривалістю, за масштабом вирішуваних завдань розрізняють психокорекцію. Основні елементи психокорекційної ситуації.	
2.	Основні принципи, правила та цілі психокорекційної роботи: Цілі психокорекційної роботи у вітчизняній і зарубіжній психології. Правила психокорекційної роботи: позитивна форма цілей психокорекції, реалістичність цілей психокорекційної роботи, врахування перспективи розвитку особистості, пролонгованість результатів психокорекційної роботи. Вимоги до особистості психолога, що здійснює психокорекційний вплив: теоретичний компонент, практичний компонент, особистісна готовність	7
3.	Нейробіологічні основи психокорекційної допомоги: Вісь стресу. Основні нейромедіатори, що впливають на емоційний стан.	7
4.	Характеристика методів психологічної корекції: Малюнкова психотерапія як арттерапевтичний напрям психокорекції. Специфіка врахування та аналізу результатів психокорекційних ефектів у використанні засобів арттерапії та корекції. Психодрама в корекційній роботі	7
5.	Особливості побудови психокорекційних програм: Особливості та структура психокорекційної програми як базового і технологічно необхідного засобу психокорекційної роботи. Особливості типових і індивідуальних програм психокорекційної роботи	7
6.	Індивідуальна психокорекція: Сфери застосування індивідуальної психокорекції: інтелектуальна, емоційна, поведінкова. Позиція психолога при індивідуальній психокорекції у виробничих умовах. Планування індивідуальної психокорекції. Оцінка ефективності індивідуальної психокорекції. Дотримання етичних кодексів в індивідуальній психокорекції.	7
7.	Групова психокорекція: Характерні особливості психокорекційного процесу в групах різної теоретичної інтерпретації. Проведення групової роботи з дітьми різних вікових груп та дорослими. Основні психологічні механізми корекційного впливу гри.	7
8.	Психокорекція пізнавальних процесів: Розвиток уваги в юнацькому віці. Методи корекції та розвитку уваги різних вікових груп. Розвиток та корекція пам'яті школярів, основні методи.	7
9.	Психокорекція емоційно-вольової сфери: Рефреймінг контексту. Фрейми (рамки). Модель Мілтона Еріксона. Техніка «Встановлення рапорту». Техніка «Відзеркалення». Техніка «Якоріння». Техніка «Робота з конгруентністю». Техніка «Зміна особистої історії». Техніка «Візуально-кінестетична дисоціація». Техніка «Терапевтична метафора».	7
10.	Когнітивно-поведінкова психологія А. Бандури, Дж. Роттера та Дж. Келлі: Потенціал поведінки, очікування, цінність підкріплення. Основна формула прогнозу поведінки. Компоненти потреб. Інтернальний та екстернальний локус контролю. Основні ідеї та принципи когнітивно-поведінкової психології Дж. Келлі. Теорія особистісних конструктів. Особистісні конструкти: моделі для дійсності. Терапія фіксованої ролі як	7

	підґрунтя психокорекції.	
11.	Поведінкова корекція: Переконання. Ставлення, правила і припущення. Взаємозв'язок поведінки та автоматичних думок у реабілітації	7
12.	Психоаналіз З. Фрейда та індивідуальна психологія А. Адлера. Его-психологія Е. Еріксона та К. Хорні: Основні ідеї та принципи Его-психології. Психосоціальні стадії розвитку особистості за Е. Еріксоном. Основні ідеї та принципи соціокультурної теорії особистості К. Хорні. Орієнтація «від людей», «проти людей» і «на людей». Базальна тривога: етіологія неврозів. Стратегії компенсації базальної тривоги	7
13.	Гуманістична психологія А. Маслоу: Основні ідеї та принципи феноменологічної психології. Головне спонукання в житті: тенденція до актуалізації. Розвиток Я-концепції. Виміри Яконцепції: техніка Q-сортування. Психічні розлади та психопатологія. Самосприйняття та психологічна адаптація. Прийняття інших. Клієнтцентрована терапія як підґрунтя психокорекції.	7
14.	Логотерапія В. Франкла. Позитивна психологія Н. Пезешкіана. Трансперсональна психологія С. Грофа: Основні ідеї та принципи позитивної психології. Розвиток позитивної психотерапії з позиції транскультурного підходу. Модель конфлікту в позитивній психології. П'ять ступенів позитивної психотерапії як підґрунтя психокорекції.	7
15.	Арт-терапевтичні техніки: Арт-терапевтичні техніки роботи з картиною світу та ціннісно-сисловою сферою. Арт-терапевтичні техніки роботи зі стосунками (дитячо-батьківськими, сімейними, парними).	7
	Усього	108

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання:

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; лабораторні заняття; самостійна робота студентів (позааудиторна, науково-дослідна робота студентів); виробничі практики.

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль; метод самоконтролю.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час

консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота															Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15		
2	2	2	2	2	2	6	2	4	2	4	4	4	4	8	50	100

Схема нарахування балів* з навчальної дисципліни «Психологічна корекція» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем														
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15
	Практичне заняття														
Опитування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Тестування	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	4
Виконання завдань самостійної роботи	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання лабораторної роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	2	2	2
Всього за темами	2	2	2	2	2	2	6	2	4	2	4	4	4	4	8
Екзамен	50														
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100														

*В Таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
1	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним

	апаратом.
0,5	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання лабораторних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання лабораторної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Виконано завдання лабораторної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано лабораторну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,2 \times 20 = 4$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	
60-63	E – достатньо	3 – задовільно
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності).

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

– робота на практичних заняттях (відповіді, виконання практичних завдань, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. **Тесленко М.М.** Курс лекцій з дисципліни «**Психологічна корекція**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 105 с.
2. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для практичних (семінарських, лабораторних) занять з дисципліни «**Психологічна корекція**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 23 с.
3. **Тесленко М.М.** Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «**Психологічна корекція**» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності **053 «Психологія»** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024 р. – 23 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с.
2. Васильєв Я. В., Каневський В.І. Психокорекція позицій цільової спрямованості особистості: навч. посіб. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 88 с.
3. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
4. Стельмах О.В. Основи психокорекції : конспект лекцій. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. 120 с.
5. Теоретико-методологічні засади психологічної корекції особистості соціально дезадаптованих неповнолітніх: монографія / [Н.Ю. Максимова, І.Ф. Манілов, А.М. Грись та ін.]; за ред. Н.Ю. Максимової. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. 258 с.
6. Осика О.В., Осика К.С. Теорія і практика психокорекційної роботи. Навчальний посібник. Слов'янськ, 2016. 111 с.
7. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005 656 с.

Допоміжна

8. Бригадир М. Б. Використання потенціалу парадигми салютогенезу для підтримки психічного здоров'я клієнтів в період пандемії. Позитивна психотерапія у кроскультурному світі: реальність, завдання, можливості: Збірник матеріалів X Міжнародної дистанційної науково-практичної конференції з позитивної транскультуральної психотерапії Н. Пезешкіана (14 червня 2020 року). – Дніпро, 2020. – С. 78-83.
9. Бригадир М. Проблема визначення показників та критеріїв психічного здоров'я. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (18 жовтня 2019 року) / уклад. З. Р. Кісіль. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. – С. 44-47. Гнатко М. М. Психокорекція синдрому «психоемоційного вигорання» / Суспільні трансформації: людина, держава, соціум: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (29 жовтня 2020 р.). – Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2020. – С. 41-45.
10. Іванченко О.С. Особливі аспекти переживання провини та психокорекція провини-риси / Scientific Journal VIRTUS №54, May, 2021. – С. 32- 38.
11. Камінська О.В. Психокорекція розладів сну при неврозах / Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 25–26 січня 2019 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ: ГО«Інститут інноваційної освіти», 2019. – С. 100-102.
12. Тесленко М.М., Тесленко І.В. Емоційний інтелект у структурі саморегуляції студентів-психологів. Наукові записки. Серія: Психологія. Випуск 1(3). Кропивницький: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С.155-163 Фахове видання <https://journals.cusu.in.ua/index.php/psychology/article/view/351>
13. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Навч. Посібн. Модульнорейтинговий курс. 3-тє вид. – К.: Видавничий дім „Персонал”, 2019. – 544 с.
14. Myroshnyk, O., Titov, I., Titova, T., Teslenko, M. (2022). Sanogenic Reflection and Coping Behavior of University Students. Journal of Positive School Psychology, Vol. 6, № 6, 4189-4196.
15. Olha Lazorko, Victoria Overchuk, Mykhailo Zhylin, Kseniia Bereziak, Iryna Savelchuk. Modern Types of Psychological Correction and their Practical Application. Sys Rev Pharm 2020;11(11): 1316-1322

Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу «Психологічна корекція» на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=5806>
2. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник / Я. С. Андрушко. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 212 с. Режим доступу : <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/344/1/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>
3. Осика О.В., Осика К.С. Теорія і практика психокорекційної роботи: навчальний посібник – Слов'янськ, 2016. – 111 с. Режим доступу : <https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2016/NMR/posibniki/PRPSH/Teoria%20i%20praktika%20psixokorekciynoi%20roboti.pdf>
4. Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції: Підготовка психолога-практика: Навч. посіб. / Т. С. Яценко, Б. Б. Іваненко, С. М. Аврамченко та ін.; За ред. Т. С. Яценко. — К.: Вища шк., 2008. - 342 с. Режим доступу : https://library.udpu.edu.ua/library_files/423691.pdf